

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU USUWANIA
WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST
Z TERENU GMINY
POKRZYWNICA
ZA LATA 2020 – 2022**

Pokrzywnica, 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
2. Cel sporządzenia raportu	3
3. Podstawa prawna sporządzenia raportu	3
4. Założenia przyjęte do realizacji w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica	4
5. Realizacja zadań ujętych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica	5
6. Podsumowanie	7

1. Wprowadzenie

Rada Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r. uchwałą Nr 122/2009 przyjęła „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”. W dniu 15 marca 2010 r. uchwałą nr 39/2010 Rada Ministrów zmieniła uchwałę w sprawie przyjęcia ww. Programu.

Główne cele Programu to:

- Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju.
- Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” określa także nowe zadania niezbędne do oczyszczania kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m. in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, celem niniejszego Programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu na terenie gminy, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko w gminie.

W związku z powyższym na gminy, powiaty i województwa nałożony został obowiązek opracowania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Do zadań samorządu gminnego należy współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

Uchwałą Nr XII/95/2020 Rady Gminy Pokrzywnica z dnia 4 lutego 2020 r. przejęty został *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032*. Program gminny jest spójny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032 nie ustala ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, których usytuowanie, rodzaj i skala mogłyby spowodować znaczące oddziaływanie w odniesieniu do środowiska, stanowić zagrożenie dla tego środowiska lub spowodować wystąpienie ryzyka dla zdrowia ludzi. Zasięg działań przewidzianych w Programie ogranicza się do wykonywania określonych zadań, polegających na sukcesywnym, długofalowym procesie usuwania azbestu

z terenu gminy, zgodnie z przepisami i wymaganiami prawa przez uprawnione podmioty, w sposób bezpieczny dla środowiska. Oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji zapisów Programu będą posiadały zasięg lokalny w obrębie terytorium gminy i związany jedynie z realizacją zadania.

Wdrożenie działań Programu przyniesie pozytywny efekt ekologiczny, przede wszystkim w odniesieniu do zdrowia mieszkańców, pod warunkiem, że wszystkie działania będą odbywały się z zachowaniem wskazanych procedur postępowania, gwarantujących ograniczenie wszelkich potencjalnych negatywnych oddziaływań do minimum lub też całkowicie je eliminujących. Wdrożenie Programu stwarza realne możliwości sukcesywnego usunięcia azbestu z terenu gminy, z jednoczesnym poszanowaniem wymogów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto program taki jest również konieczny przy ubieganiu się o środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innych źródeł na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

2. Cel sporządzenia raportu

Celem wykonania niniejszego raportu jest ocena stanu realizacji *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032*.

Raport odnosi się do postępów zadań, które związane są z likwidacją wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica w latach 2020-2022 i zostanie przedstawiony Radzie Gminy Pokrzywnica.

3. Podstawa prawna sporządzenia raportu

Realizacja zadań zawartych w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032* powinna być nadzorowana i monitorowana na zasadach opisanych w omawianym dokumencie.

W Programie wskazano, że doskonałym narzędziem monitoringu ilości odpadów azbestowych jest sporządzanie rocznych podsumowań. Z uwagi na to, że wcześniej raporty takie nie były sporządzane, niniejszy raport z wykonania Programu obejmuje okres sprawozdawczy za lata 2020-2022.

Raport zawiera informacje dotyczące założeń podstawowych oraz podsumowuje poszczególne zadania określone w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032*.

4. Założenia przyjęte do realizacji w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica

Celem *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032* jest stopniowa eliminacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy oraz ich bezpieczne unieszkodliwianie, zgodnie z przepisami prawa. Spowoduje to sukcesywną likwidację oddziaływania azbestu na środowisko, doprowadzi do spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz wyeliminuje negatywne skutki zdrowotne dla mieszkańców Gminy spowodowane oddziaływaniem azbestu. Do celów opracowania Programu wykorzystano aktualizowaną na bieżąco bazę azbestową.

W przedmiotowym programie przedstawiony został rzeczowy harmonogram jego realizacji, a mianowicie zadania, które Gmina Pokrzywnica powinna zrealizować w ramach założeń *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032*:

- Działalność edukacyjna i informacyjna skierowana do właścicieli i zarządców oraz użytkowników budynków zawierających azbest dotycząca zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem.
- Aktualizacja danych dotyczących obiektów zawierających azbest.
- Aktualizacja Bazy Azbestowej (strona www.bazaazbestowa.gov.pl)
- Monitoring terenu w celu zapobieganiu powstawania dzikich składowisk odpadów.
- Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji Programu.

Monitoring realizacji zadań Programu obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest. Do tego celu w Programie zaproponowano następujące podstawowe wskaźniki:

1. Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest [Mg/rok].
2. Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest [Mg/rok].
3. Stopień usunięcia wyrobów azbestowych [%].
4. Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku [%].
5. Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców [liczba/opis].

5. Realizacja zadań ujętych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica

Gmina Pokrzywnica w ramach monitoringu aktualizuje Bazę Azbestową na podstawie zgłoszeń wymiany wyrobów zawierających azbest przez właścicieli posesji oraz służy pomocą w pozyskiwaniu funduszy na zdjęcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Prowadząc bazę danych ilości wyrobów zawierających azbest oraz zbierając zaktualizowane dane od właścicieli posesji, Gmina Pokrzywnica ma możliwość monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów oraz oceny realizacji programu.

W celu podniesienia świadomości ekologicznej na temat szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz prawidłowego z nimi postępowania, Gmina Pokrzywnica prowadzi edukację informacyjną zarówno wśród pracowników administracji publicznej, jak i mieszkańców Gminy. Działania te obejmują rozpowszechnianie ulotek, których tematem jest szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie oraz sposoby minimalizacji tego rodzaju zagrożeń.

W latach 2020-2022 pozyskiwano dotacje celowe na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W tabeli nr 1 przedstawiono zestawienie ilości azbestu usuniętego z tereny gminy Pokrzywnica w latach 2020-2022.

Tabela nr 1 Ilość azbestu usunięta z terenu gminy Pokrzywnica w latach 2020– 2022

Rok	Ilość właścicieli objętych wnioskami	Ilość usuniętego azbestu	Koszt zadania
2020	32	Demontaż- 20,5 Mg Odbiór- 86,74 Mg <u>Razem- 107,24 Mg</u>	42 501,40 zł - całkowity koszt zadania (100 % dofinansowanie z WFOŚiGW)
2021	27	Odbiór- 67,5 Mg	26 973,00 zł – całkowity koszt zadania (100 % dofinansowanie z WFOŚiGW i NFOŚiGW)
2022	26	Odbiór- 84,75 Mg	33 866,10 zł – całkowity koszt zadania (100 % dofinansowanie z WFOŚiGW i NFOŚiGW)
Razem	85	259,49 Mg	103 340,50 zł

Źródło: opracowanie własne

W ramach monitoringu *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032* aktualizowane są dane dotyczące obiektów zawierających azbest.

Zgodnie z art. 162 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31) corocznie, w terminie do końca stycznia, przesyłane są do Marszałka Województwa Mazowieckiego informacje o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania, stanowiących własność Gminy Pokrzywnica.

W tabeli nr 2 przedstawiono informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania, będących własnością Gminy Pokrzywnica w latach 2020-2022

Tabela nr 2 Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania, będących własnością Gminy Pokrzywnica w latach 2020-2022

Rok	Nazwa rodzaj wyrobu	Ilość posiadanych wyrobów	Stopień pilności
2020	Płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	816 m ²	II
2021	Płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	440 m ²	II
2022	Płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	440 m ²	II

Źródło: opracowanie własne

Gmina Pokrzywnica prowadzi również na bieżąco Bazę Azbestową. Baza Azbestową to narzędzie informatyczne do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępne dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także marszałka województwa.

Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Aktualne dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest są podstawą do ubiegania się o środki finansowe na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Za pośrednictwem Bazy Azbestowej, terminie do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, działając w oparciu o art. 162 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo

ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, z późn. zm.) oraz §2 i §4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przekładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2015 r., poz. 1450), Wójt Gminy Pokrzywnica przedkłada Marszałkowski Województwa Mazowieckiego informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska dotyczące osób fizycznych.

W tabeli nr 3 przedstawiono dane zagregowane w Bazie Azbestowej w latach 2020-2022.

Tabela nr 3 Dane zagregowane w Bazie Azbestowej w latach 2020-2022

Rok	Kod wyrobu	Zinwentaryzowane (w kg)			Unieszkodliwione (w kg)			Pozostałe do unieszkodliwienia (w kg)		
		Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
2020	W01	307 748	307 748	0	67 868	67 868	0	239 880	239 880	0
	W02	6 301 770	6 286 159	15 611	629 010	625 864	3 146	5 672 760	5 660 295	12 465
2021	W01	307 748	307 748	0	67 868	67 868	0	239 880	239 880	0
	W02	6 314 715	6 299 104	15 611	691 125	687 979	3 146	5 623 590	5 611 125	12 465
2022	W01	311 123	311 123	0	74 018	74 018	0	237 105	237 105	0
	W02	6 337 818	6 318 067	19 751	775 353	766 567	8 786	5 562 465	5 551 500	10 965

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

6. Podsumowanie

Podstawowym celem *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032* jest sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy.

Wzorem lat ubiegłych Gmina Pokrzywnica planuje składać wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadań w zakresie unieszkodliwiania azbestu na kolejne lata, aż do 2032 r., tj. do obowiązkowego czasu usunięcia azbestu z terytorium Polski.

Kontynuowane będą również działania edukacyjne i informacyjne skierowane do właścicieli i zarządców oraz użytkowników budynków zawierających azbest dotyczące zagrożeń powodowanych przez azbest.

Prowadzona będzie również aktualizacja Bazy Azbestowej w celu monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest.

W tabeli nr 4 zaprezentowano wybrane wskaźniki monitorowania efektywności *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica* za lata 2020-2022.

Tabela nr 4 Wskaźniki monitorowania efektywności Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica za lata 2020-2022.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość wskaźnika w 2020 r.	Wartość wskaźnika w 2021 r.	Wartość wskaźnika w 2022 r.
1	Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok	6609,518	6622,463	6648,941
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok	107,24	67,5	84,75
3	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych	%	10,5	11,5	12,8
4	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku	%	80,37	85,90	89,87

Źródło: Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pokrzywnica na lata 2020-2032 oraz opracowanie własne

Opracowała:
Justyna Jankowska
Kierownik Referatu Ochrony
Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Urbanistyki

WÓJT
mgr inż. Adam Dariusz Rachuba